

VICTORIA CLAYTON

In volle vaart



the house of books

Oorsponkelijke titel

Stormy Weather

Copyright © 2011 by Victoria Clayton Limited

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2013 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

Cherie van Gelder

Omslagontwerp

marliesvisser.nl

Omslagillustratie

Sandra Leidholdt / Getty Images

Foto auteur

Jerry Bauer

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 3997 0

ISBN 978 90 443 3998 7 (e-book)

NUR 302

D/2013/8899/48

www.thehouseofbooks.com

www.victoriaclayton.co.uk

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

Op mijn toilettafel stond tussen alle parfumesjes en andere schoonheidsmiddeltjes een kartonnen doosje met nog één uitnodiging:

*Lord en Lady Castor hebben het genoeg
u uit te nodigen voor het huwelijk van hun dochter
Artemis
met de heer Harry Tremaine
in St. Clements, Brentwell
op zaterdag 1 april 1983 om 11.00 uur.
De receptie vindt aansluitend plaats op Brentwell Hall.*

Er stond een vieze duimafdruk op. De mijne. Ik had eigenhandig alle tweehonderd bruiloftsgasten uitgenodigd. Alles moest hals-overkop gebeuren, want het huwelijk zou al zes weken na het versturen van de uitnodigingen plaatsvinden, maar Harry's enthousiasme was aanstekelijk geweest. Waarschijnlijk tot ontzetting van een aantal genodigden had ik niet voor het duurste kaartje gekozen, maar toen ik ze bestelde, stond ik al bijna zeventienhonderd pond rood.

Ik pakte de bloemenkrans die ik net had gemaakt en zette die zorgvuldig op mijn hoofd. Zoals gewoonlijk was het eerste wat ik zag het twee centimeter lange litteken op mijn bovenlip, maar ik had mezelf in de meer dan twintig jaar die achter me lagen ge-

leerd daar niet op te letten. Door de met vleugjes groen gesierde helleborussen die ik tussen de klimopranken had gevlochten leken mijn lichtbruine ogen groen. De bloemen zouden vrij snel verwelken, maar misschien hielden ze het tot na de lunch uit. Mijn gezicht leek ook een tikje groen. Ik wist niet of dat aan de verweerde spiegel lag of aan mijn zenuwen. Op wat de gelukkigste dag van mijn leven moest worden had ik hoofdpijn en last van mijn maag. En ik was zo moe dat ik het liefst mijn hoofd tussen alle rommel op de toilettafel had gelegd om gewoon in slaap te vallen. Misschien had een mens toch een goede nachtrust nodig om zich door en door gelukkig te voelen.

Ik hoorde voetstappen op de overloop.

‘Art?’ Birdie Blashfern, mijn beste vriendin vanaf mijn dertiende, stak haar hoofd om de deur. ‘Ben je bijna klaar?’ Ze kwam binnen in een gladde zwarte jurk die bij haar olijkleurige huid en haar aristocratische trekken paste. Om haar hals zat een snoer van gigantische robijnen. ‘Sta op en laat me eens kijken,’ zei ze.

Ze gaf me een arm en samen bewonderden we mijn jurk in de spiegel. Het kant van de bovenlaag had tientallen jaren in een kist op een van de zolderkamers van Brentwell Hall gelegen. Birdie, die twee jaar op de modevakschool had gezeten en wist waarover ze sprak, zei dat het een schitterende kwaliteit *gros point de Venise* was. Het materiaal was in de loop der jaren vergeeld, maar uit praktische overwegingen hadden we besloten dat die kleur origineler was dan wit. In een andere koffer zat een taf-feta avondmantel van Dior, die Birdie had vermaakt tot een enkellange rechte onderjurk met een diepe hals en kopmouw-tjes, simpel maar beeldschoon. De bruidssluier van mijn grootmoeder bleek aangevreten door muizen, dus ik had geen slui-er. De satijnen schoentjes die ik erbij droeg, waren van mijn stiefmoeder en praktisch nieuw.

‘Wat staan die helleborussen mooi bij je bronskleurige haar,’ zei Birdie. ‘Het kleurenschema is gewoon volmaakt. Als je nagaat dat we alles in elkaar hebben gesleuteld voor de prijs van een paar klosjes garen en wat bloembinddraad, mogen we best trots zijn.’

‘Het is de mooiste jurk van de wereld en je bent een schat dat je die voor mij hebt gemaakt.’ Ik kuste haar wang. ‘Hoe laat lag je in bed?’

‘Halfvier. Ik heb het gevoel alsof er een eind is gekomen aan een woeste liefdesrelatie tussen mij en dat kant.’ Ze zuchtte. ‘Maar goed, je beste vriendin gaat niet iedere dag trouwen.’

‘Het zal voor ons geen enkel verschil maken,’ zei ik.

‘Natuurlijk wel. Maar het zat er dik in dat een van ons beiden op een dag tegen de man aan zou lopen voor wie we onze vrijheid wilden opgeven.’

‘Ik heb het nooit als een opoffering beschouwd. Ik heb Harry’s aanzoek aangenomen...’ Ik aarzelde even omdat ik zowel tegenover mezelf als tegenover Birdie eerlijk wilde zijn. ‘... omdat hij smeekte en omdat ik hem niet kan weerstaan. Maar toch denk ik niet dat ik iets doms of verkeerd zou doen alleen omdat hij het vroeg. Ik denk – ik hoop – dat ik nog steeds in staat ben om zelf een oordeel te vellen.’

‘O ja, daar durf ik wel geld op in te zetten. Ik ken niemand die zo gewetensvol is.’

Dat klonk me niet echt leuk in de oren, alsof ik me slaafs aan de regels van andere mensen hield. Maar ik moest mijn lange tenen intrekken. We waren op van de zenuwen. Ik was zelf pas om halfdrie naar bed gegaan, omdat ik de boeketjes van de bruidsmisjes had moeten maken. De afgelopen week was ik voor dag en dauw opgestaan en pas na middernacht naar bed gegaan. Als ik Harry moest bewijzen dat ik van hem hield, dan kon ik daar deze bruiloft voor gebruiken.

Birdie geeuwde achter haar hand. Ze had blauwpaarse kringen onder haar ogen.

‘Waarom ga je niet een weekje mee naar Cornwall?’ vroeg ik. ‘Dat zou je goed doen. Je hebt zo hard gewerkt en ik ben je intens dankbaar.’

‘Met een stel dat op huwelijksreis is? Bedankt, ik ga net zo lief bij Julia op het balkon staan. Je bent zeker Romeo vergeten. Die heeft geen vijfde rad aan de wagen nodig.’

‘Ik weet zeker dat Harry het leuk zou vinden. En trouwens,

we zijn toch niet alleen. Harry's boze oom Jago zit ook in dat huis.'

'Ik wil niet vervelend zijn, maar is het niet een beetje raar om je huwelijksreis bij een oom door te brengen? En waar heeft hij die bijnaam aan verdiend?'

'Geen idee. Harry zei dat het een lang verhaal was en dat het niet aan hem was om mij dat te vertellen. Maar ik kon wel merken dat hij dolgraag naar Pentrew wilde. Zijn familie heeft daar al sinds de zestiende eeuw gewoond. Het is eigenlijk een boerderij, dus het zou niet alleen onpraktisch maar ook heel onbeleefd zijn om zijn oom te vragen twee weken lang te verdwijnen. Daarom komt hij ook niet naar de bruiloft. Hij moet de koeien melken. Zalig romantisch, toch? Ik ben allang blij dat we niet naar een of ander duur hotel gaan, want dan had ik een boel nieuwe kleren moeten kopen.'

'Harry zou het toch niet erg vinden om wat geld te dokken om het naakte lijf van zijn vrouw te bedekken?'

'Nee, natuurlijk niet. Hij is echt ongelooflijk gul.' Mijn rechterhand ging automatisch naar de enorme, vierkante smaragd in mijn verlovingsring. 'Ik had hem best om geld kunnen vragen, maar ik zou het vreselijk vinden als hij dacht dat het voor mij iets uitmaakt dat hij rijk is. Want dat is niet zo.' Dat was waar, al was het natuurlijk een fijn gevoel dat ik me niet langer druk hoefde te maken over geld. 'We praten niet over dat soort dingen, maar hij weet dat ik geen cent te makken heb. Dat was toevallig bijna het eerste wat ik hem vertelde en hij is te welopgevoed om er weer over te beginnen.'

'Laten we dan maar hopen dat het hem er niet van weerhoudt een paar rekeningen te betalen.'

Ik keek Birdie vragend aan.

'Rijke mannen kunnen ook heel gierig zijn, hoor,' zei ze. Het klonk iets milder.

'Als je bedoelt dat Harry eigenlijk ook een deel van de bruiloft had moeten betalen... Dat heeft hij aangeboden, maar ik heb het afgeslagen.'

Birdie keek me ongelovig aan. 'Waarom in vredesnaam?'

‘Te trots, denk ik.’

In feite had ik willen voorkomen dat wijd en zijd bekend zou worden dat mijn vader een onhandige armoedzaaier was, tot over zijn oren in de schulden. Belachelijk, want pa trok zich absoluut niets aan van wat andere mensen dachten. Hij wist niets van geld, alleen dat het hem ongelukkig maakte, vandaar dat hij er zo min mogelijk aan dacht. Misschien bewees ik Harry een slechte dienst met mijn vrees dat hij alleen maar minachting zou hebben voor mijn vaders gebrek aan zakeninstinct omdat hij zelf zo succesvol was, maar het instinct om pa in bescherming te nemen was diepgeworteld en irrationeel.

Birdie kneep in mijn arm. ‘Nou ja, lieverd, als jij maar gelukkig bent...’

‘Ik zat me net af te vragen of ik me eigenlijk wel gelukkig voelde. Ik kwam tot de conclusie dat ik te moe was om gelukkig te zijn, maar als alles voorbij is...’

‘Art, heb je even?’ Mijn stiefmoeder, Hermione, kwam binnenlopen. ‘Goedemorgen, Birdie. Wat vinden jullie ervan?’ Ze maakte een pirouette zodat wij haar konden bewonderen. Ze droeg een knaloranje jas van shantung en een enorme zwarte hoed waar een paar pijlen doorheen staken. Ze zag er zoals gewoonlijk geweldig uit. Maar dat was logisch, want ze was dag in dag uit alleen bezig met kleren kopen, bezoeken aan de schoonheidssalon of languit op de bank liggen met avocadomoes of plakjes komkommer op haar gezicht.

‘Schitterend!’ zei ik. ‘Die kleur staat je fantastisch.’

‘Is mijn lipstick niet te bruin?’

Ze bracht haar gezicht vlak bij het mijne zodat ik haar mond kon inspecteren. Hermione was halverwege de vijftig, maar er was nog geen rimpeltje te bekennen. Ze glimlachte zelden en fronste nooit. ’s Nachts plakte ze een kruis van leukoplast op haar voorhoofd om te voorkomen dat ze in haar slaap zou fronsen. Ze had mooie, karamelkleurige ogen en in haar bruine haar zaten lichtere strepen.

‘Je ziet er heel mooi uit,’ zei Birdie, een tikje afkeurend.

‘Geweldig!’ zei ik. ‘En die schoenen zijn zo elegant!’

Hermione keek omlaag. ‘Ze zitten ongelooflijk strak, maar ik hoef toch nauwelijks te lopen. Zorg alsjeblieft dat je niet te laat in de kerk bent. Die banken zijn veel te hard en ik haat orgelmuziek.’

‘Komt in orde.’

‘Goed. Je gaat toch wel precies om twee uur weg? Want dan zijn we vast allemaal op elkaar uitgekeken.’

‘Dat is wel de bedoeling.’

‘Tot straks.’ Hermione ging ervandoor.

‘Nou ja!’ zei Birdie verontwaardigd. ‘Ze heeft niet eens naar je gekeken! Ik zit niet te wachten op schouderklopjes voor die jurk, maar je ziet er beeldschoon uit!’

‘Bedankt,’ lachte ik. ‘Trek het je niet aan. Als stiefmoeder heeft Hermione zoveel voordelen dat ik geen moeite heb met die ego-centrische houding.’

‘Er zijn mensen die het verregaand narcisme zouden noemen. Welke voordelen?’

‘O, ze bemoeit zich nergens mee en je weet dat ik graag mijn zin doorzet. En ze is recht door zee – ze mokt nooit en doet ook niet alsof. Bovendien ben ik dol op mijn vader, maar je zult moeten toegeven dat er niet veel vrouwen zijn die het bij hem uithouden. Hij wil alleen maar rustig in zijn bibliotheek zitten, terwijl andere mensen de vervelende dagelijkse klusjes opknappen. En tijdens het avondeten kijkt hij graag naar een mooie vrouw.’

‘Hm,’ zei Birdie instemmend. Ze had vaak genoeg op Brentwell Hall gelogeerd als haar ouders in het buitenland zaten. Haar vader en de mijne waren van hetzelfde laken een pak. Gepensioneerd marineofficier Blashfern was een ontdekkingsreiziger die alleen gelukkig was als hij ver van huis in een of andere van muskieten vergeven kreek vol riet met kaarten zat te stoeien terwijl Birdies moeder zich in het zweet peddelde. ‘Ik geef toe dat ze niet lastig is. Maar wat heeft ze ooit voor jou gedaan, behalve dat ze je je gang liet gaan? Of voor Percy? Waar zit Percy trouwens?’

‘Die is zich aan het aankleden, met hulp van Janet.’ Ik wierp voor de honderdste keer die ochtend een blik op de lijst met din-

gen die nog gedaan moesten worden. ‘Ik moet niet vergeten om tegen Stanley te zeggen dat de man die het ijs brengt een fooi moet hebben.’ Ik maakte een aantekening. ‘Wat Hermione voor mij gedaan heeft? Nou, een heleboel. Ze heeft pa gelukkig gemaakt. En ze heeft de opvoeding van Percy volkomen aan Janet en mij overgelaten en daar zal ik haar eeuwig dankbaar voor zijn.’

Mijn eigen moeder was vanaf mijn geboorte ziekelijk geweest. Ik had al op jonge leeftijd van mevrouw Smiley, een stuk chagrijn dat voor geen meter kon koken, te horen gekregen dat ik haar bijna het leven had gekost. Mijn moeder, bedoel ik. Ik zie mam-mie – zo denk ik nog steeds aan haar – nog altijd voor me als een stille figuur op de bank in de zitkamer, een fragiel wezentje met blauwe lippen in snoezige nachtonnetjes. Als ik haar welterusten kust, legde ik alleen even voorzichtig mijn wang tegen de hare en ik sprak altijd op een fluistertoontje. Ik was dol geweest op haar lieve, hijgerige stemmetje, haar fijne, koperkleurige haar en haar dunne witte polsjes. Van praten werd mijn moeder moe, dus viel ik haar zelden lastig. Mijn vader was al net zo onge-zellig, dus iedere avond konden ze elkaar in stilte bewonderen, want ze zagen er allebei even goed uit. Dankzij mevrouw Smiley in de keuken, mevrouw Trunk die schoonmaakte, Cyriel die in de tuin werkte en Stanley die de antieke Lagonda onderhield en ons rondreed, liep het huishouden in Brentwell Hall, ondanks de ver-armde, op instorten staande muren, op rolletjes.

Uit het voorgaande zou je misschien kunnen opmaken dat ik een eenzame en misschien zelfs wel trieste jeugd achter de rug had, maar die jeugd staat als idyllisch in mijn geheugen geprent. Bij het landgoed hoorde ook een boerderij, die verpacht was. Dat betekende dat mijn vader zich daar nooit druk over hoefde te maken. In feite kwam hij zelden van het terras af. Maar ik dwaalde rond over al die geërfde hectares en was bevriend met zowel de kinderen van de arbeiders op het landgoed als die van de dorps-school. En tot mijn negende woonde er nog iemand bij ons die voor mij een onophoudelijke bron van plezier was.

Oma, de moeder van mijn vader, bleef na het huwelijk van

mijn ouders op de Hall wonen, aangezien haar huis was verkocht om de successierechten te betalen. Ze had een slaapkamer, badkamer en zitkamer op de eerste verdieping, die ze had opgevoerd met bloemen, chintz en de mooiste dingen die ze mee kon smokkelen als er weer eens kostbaarheden verzameld moesten worden om geveild te worden. Ze was al bijna zeventig toen ik geboren werd, maar ze was nog steeds een mooie vrouw met een vrijwel rimpelloze huid. Dat die zo zacht en zo blank was gebleven, lag volgens haar aan het feit dat ze elke dag voor het ontbijt een dauwbad nam. Dan ging ze de tuin in, trok haar kleren uit en ging eerst wijdbeens op haar buik in het kletsnatte gras liggen om zich vervolgens op haar rug te draaien. Dat deed ze in alle weersomstandigheden, behalve als een laag sneeuw de voedende eigenschappen van de dauw verborgen hield.

Ze vertelde me vaak dat toen ze nog een meisje was alle jongemannen uit de buurt, en ook de wat minder jonge, in bomen klossen of door de heg gluurden om een glimp op te vangen van de capriolen van die blote, slanke godin met het kastanjebruine haar dat over haar rug golfde.

Oma hield van schoonheid in al haar vormen, maar vooral van die van de natuur. Ze zei altijd dat als ik me ooit verdrietig voelde ik alleen maar naar buiten behoefde te gaan om troost te vinden, want dan zou ik vast wel iets moois te zien krijgen waarvan mijn hart opsprong. En dat bleek doorgaans nog waar te zijn ook.

Een van oma's grondregels was dat iedereen de plicht had om vrolijk te zijn. Mokken en elke vorm van melancholie waren gewoon egoïstisch. Daardoor zouden andere mensen alleen maar gedeprimeerd raken en zich verplicht voelen om jou weer op te monteren, terwijl ze waarschijnlijk veel leukere dingen te doen hadden. Ze gaf toe dat alles er na de dood van haar aanboden man, mijn grootvader, een tikje somber had uitgezien, maar toen ze overstelpt werd door verdriet had ze zich teruggetrokken op een geheim plekje en daar net zolang gehuild tot ze de moed weer kon opbrengen om in gezelschap een vrolijk gezicht te trekken.

En geleidelijk aan begon ze weer vreugde te scheppen in de

dingen waaraan ze daarvoor zoveel plezier had beleefd: bloemen, dieren, muziek, kleren, eten, drinken en het verwennen van zichzelf en de mensen van wie ze hield met kleine presentjes. Dat gold met name voor de laatste twee genoegens; het verwennen en de drank. Als ik een busje van de posterijen op de oprit zag, rende ik ernaartoe om te zien wat het bracht. Dat kon van alles zijn, heerlijke kreeft van Harrods, een mand met levende duiven of potten met sinaasappelboompjes, vol geurende bloesems. Op een van mijn verjaardagen was het een pony geweest, een appelschimmel die Charity heette. Charity werd natuurlijk niet door de posterijen afgeleverd, maar versierd met felgekleurde lintjes de oprit op geleid door Stanley.

Oma hield hardnekkig vast aan haar regel van onverzettelijke vrolijkheid en daaruit bleek hoeveel wilskracht ze had, want mijn ouders waren geen van beiden jolige types en pa straalde ook niet bepaald van blijdschap als hij de cheques voor oma's kleine verwennerijtjes moest tekenen. Maar natuurlijk kreeg oma het steeds moeilijker naarmate ze ouder werd – ze werd doof en kreeg last van artritis (misschien lag dat wel aan die dauwbaden) – en ze ging steeds meer drinken. Ze deed altijd *Mitsouko* van Guerlain in haar gin, wat betekende dat ze altijd zalig rook, en het hield haar op de been. Het was een ontzettende schok toen ik op een dag van school kwam en van mijn moeder te horen kreeg dat opa was langsgesproken om oma te leren hoe ze met haar nieuwe vleugels moest omgaan.

‘Maar opa is al vijftien jaar dood,’ protesteerde ik. ‘Hoe kan hij nou...’ En toen drong de afschuwelijke waarheid ineens tot me door. ‘Dat betekent toch niet...’ De tranen sprongen me in de ogen.

‘Kom, kom,’ zei mijn moeder vermoeid. ‘Het is een zware dag geweest en je weet dat oma vond dat je nooit verdrietig moet zijn.’

Ik ging naar mijn kamer en probeerde haar eigen recept toe te passen. De eerste paar weken na de dood van oma voelde ik me alsof ik een vreselijke ziekte onder de leden had. Alles deed pijn, ik had zelfs steken in mijn ogen. Charity was mijn enige vertrou-

weling en zij was altijd geduldig en schonk me troost als ik met mijn gezicht in haar manen stond uit te huilen. Het duurde een hele tijd voordat ik weer echt gelukkig kon zijn, maar ik putte moed uit het feit dat ik niemand met mijn verdriet had lastiggevalen. Later vertelde Stanley me dat oma op die vreselijke dag haar raam wijd open had gegooid om te genieten van de heerlijke ochtendlucht, naar buiten was gevallen en op het terras beneden haar nek had gebroken. Voordat ze iets had beseft was het al voorbij en haar laatste gedachten waren feestelijk geweest. Dat was ook een hele troost voor mij.

Op mijn dertiende moest ik naar kostschool. Ik miste Charity ontzettend en in het begin had ik moeite met het feit dat ik een van de velen was, omdat thuis altijd alles om mij draaide. De andere meisjes waren bezeten van kleren, filmsterren en popmuziek. Ik had nog nooit van hotpants of Rod Stewart gehoord en thuis liep ik altijd in dunne bloesjes en rijbroeken. En ik was pas twee keer van mijn leven naar de bioscoop geweest. Ik verborg mijn verlegenheid en mijn onwetendheid achter een afschrikwekkende, hautaine houding en meed de andere meisjes zoveel mogelijk.

Gelukkig voelde Birdie, die haar jeugd had doorgebracht in tenten van toekotoekohuid in Tierra del Fuego of op drijvende rietmatten bij de Madan-Arabieren, zich ook helemaal niet thuis en vanaf de eerste dag voelden we ons tot elkaar aangetrokken. In de herfstvakantie kwam ze meteen bij ons op Brentwell logeren. Terug op school bouwden we een geheim onderkomen in het oude sportgebouw, waar we ons verstopten voor het gekletter van hockeysticks, het gerinkel van bellen en het gedender van een kudde meiden op voorgeschreven veterschoenen, om (slechte) gedichten te schrijven, (nog slechtere) tekeningen te maken en te dromen van Omar Sharif die ons vol lust overweldigde. Maar we beschouwden onszelf als kunstminnaars, ver verheven boven die gewone meisjes en we waren zo gelukkig als het verlangen naar huis en pony ons toestond.

Het was een hele schok toen ik op de eerste dag van de kerstvakantie van mevrouw Smiley te horen kreeg dat er in maart een

zusje of een broertje geboren zou worden. Het leek mij (al durfde ik dat niet hardop te zeggen) geen goed idee, gezien de zwakke gezondheid van mijn moeder. Onze huisarts kwam om de haverklap opdraven en er werden allerlei voorzorgsmaatregelen genomen, zoals speciaal voedsel, specifieke lichaamsbeweging, massage, rust en pillen, maar tevergeefs. Een halfuur nadat Percy op een winderige middag ter wereld kwam, liet mammië het leven.

Mijn vader liet me naar de zitkamer komen en gooide het afschuwelijke nieuws eruit. We zaten samen op de bank waarop ze nog maar zo kort geleden had gelegen. Ik kon me niet herinneren dat ik die ooit op dit uur leeg had gezien. Mijn vader maakte een kreunend geluid, legde zijn bevende hand op de mijne en sloeg die vervolgens voor zijn gezicht. Ik slikte mijn tranen weg tot mijn borst leek te barsten. Het was een hele opluchting toen hij terugging naar zijn bibliotheek. Ik rende naar buiten, klom op Charity's kale rug en lag met mijn gezicht in haar manen te snikken tot mijn ribben pijn deden.

Een uur vol doffe ellende ging voorbij, voordat ik weer aan de baby dacht. In de kinderkamer werd ik een beetje zenuwachtig begroet door het nieuwe kindermisje, dat Janet heette. Ik moet er afschuwelijk uit hebben gezien met mijn natte haar dat rond mijn rode gezicht sliertte en ogen die dik waren van het huilen.

'Kom eens, juffrouw Artemis.' Ze wenkte me naar het wiegje. 'Het is zo'n schatje.' Het gezicht van de baby stak rozig af tegen het witte geborduurde lakentje. Het kind had koperkleurige fijne haartjes in dezelfde kleur als mammië, een breed stomp neusje en lipjes die net als bij een kat in de mondhoeken omhoogkrulden. Janets ogen werden vochtig. 'Arm moederloos wicht.'

Ik verstijfde, want ik was net veertien geworden en vond dat ik al bijna volwassen was. Toen besepte ik dat ze de baby bedoelde. Het was nog niet tot me doorgedrongen dat we allebei het slachtoffer van de omstandigheden waren. Het kleine gezichtje rimpelde en er klonk een kreetje.

'Heeft mijn kleine schattebout honger?' vroeg Janet. 'Ik ga wel een flesje halen.' Ze aarzelde. 'U zult toch wel lief zijn voor dat

arme kind, juffrouw Artemis? Ik weet dat u een zwaar verlies hebt geleden, maar daar kan de baby niets aan doen.'

Mijn gezicht werd rood van verontwaardiging. 'Nee, natuúrlijk niet! Ik pas wel op terwijl jij iets te eten haalt.'

Zodra Janet de kamer uit was, streelde ik de wang van de baby en tot mijn verbazing keek het kind me meteen aan. Toen ik een handje oppakte, sloten kleine gernalenvingertjes zich vastbesloten om een van de mijne. Leigrijze ogen keken me aan alsof ze wisten wie ik was. 'Ik ken jou,' schenen ze te zeggen. 'Jij bent mijn zus en we zijn op elkaar aangewezen.' Vanaf dat moment was ik Percy's slaaf.

Toen Hermione een jaar later in ons leven kwam, was mijn eerste gedachte dat zij zich over Percy zou willen ontfemen. De kennismaking gaf meer dan genoeg aanleiding om slecht van start te gaan. Mijn vader had Hermione meegenomen naar de zitkamer, strak naar een schemerlamp gekeken en met vochtige ogen – een onmiskenbare aanwijzing dat hij ontroerd was – gebluft: 'Dit is mijn dochter Artemis.' Meteen daarna had hij zich teruggetrokken in zijn bibliotheek en het aan Hermione overgelaten zichzelf voor te stellen.

'Aangenaam kennis te maken.' Ze had mijn ijskoude vingers (de verwarming deed het al maanden niet meer) gepakt en ze plechtig geschud. 'Ik ben Hermione Worth. Dat was ik tenminste tot een paar uur geleden. Je vader en ik zijn vanmorgen getrouwd.'

Het kwam zo onverwachts, dat ik tegelijkertijd warme en koude rillingen kreeg. Ik snakte naar adem.

'Nee!' kon ik nog net uitbrengen.

'Ja hoor. We zijn op de burgerlijke stand in Ipswich getrouwd.'

'Maar... dat kan niet. Hij is met mijn moeder getrouwd.' Ik besefte meteen dat ik een denkfout maakte. 'Ik bedoel...' Ik fronste om het verbijsterende nieuwtje van Hermione te verwerken.

Iedere dag liep mijn vader naar de hoek van de begraafplaats (gelukkig op hooguit een steenworp afstand van ons huis) waar hij naast het graf van mijn moeder zijn tranen de vrije loop liet, een zwijgend bewijs van trouw aan de enige persoon die zijn leven

draaglijk had gemaakt. Mammies kamer was nog precies zo als toen ze in leven was en een paar weken geleden had mijn vader nog een huilbui gehad toen hij een foto van mammië vond die ik in een la had verstoppt. ‘Ik dacht dat hij verdriet om haar had.’

‘Ja, natuurlijk.’ Met de teen van haar krokodillenleren schoen verkende Hermione de omgekrulde rand van een gat in het vloerkleed. ‘Maar als je iets ouder wordt, zul je er vanzelf achter komen dat vrijwel niemand trouw en toewijding en dat soort dingen belangrijker vindt dan zijn eigen welzijn. Zo is de mens nu eenmaal en het heeft geen zin om je daar zorgen over te maken.’

Ik was ervan overtuigd geweest dat mijn vader en ik nog steeds eensgezind aanbaden wat we hadden verloren. Ik voelde me in de steek gelaten, teleurgesteld en gekwetst uit naam van mijn moeder.

Hermione begreep precies wat ik dacht. ‘Je hoeft niet bang te zijn dat ik zal proberen haar plaats in te nemen. Dat wil ik ook helemaal niet. Bovendien is het onzin om te denken dat je moeder het erg zou vinden dat hij met mij getrouwd is. Als er écht een leven na de dood is, wat ik betwijfel, dan is ze nu in de hemel en veel te gelukkig en te braaf om jaloers te zijn. En als dat niet zo is, weet ze van niets.’

Dat was de eerste keer dat een volwassene zonder omhaal had gezegd dat de kans bestond dat mammië niet bij al die andere engelen in de hemel was en toen ik over de eerste schok heen was, bleek dat een enorme opluchting. Sinds haar dood had iedereen volgehouden dat ze dag en nacht over me waakte en dat had ik een benauwend idee gevonden. Mijn schuldbewustzijn was een zware last geweest.

‘Ik denk echt dat je vader en ik het heel goed samen zullen kunnen vinden.’ Hermione trok haar jas uit en legde die voorzichtig over de leuning van de bank waarop mijn moeder altijd had gelegen. ‘Hij heeft iemand nodig met wie hij ’s avonds gezellig kan praten. En ik heb een huis nodig. Mijn laatste echtgenoot had twee ex-vrouwen en tegen de tijd dat hij stierf, was er niet veel meer over.’ Ze rilde licht. ‘Kan er nog wat hout bij?’

Ik zorgde voor het vuur terwijl zij rondkeek in de kamer. ‘Ik ben bang dat het er een beetje... sjofel uitziet,’ zei ik verontschuldigend, hoewel ik daar niet veel aan kon doen.

‘Geeft niet,’ zei Hermione. ‘Ik ben niet pietluttig.’

Het bleek waar te zijn. Ik hoefde niet bang te zijn dat Hermione zou proberen om de scepter te zwaaien in de kinderkamer. Ze had net zoveel belangstelling voor Percy als voor de plek waar de keuken zich bevond, dat wil zeggen nul komma nul. Aanvankelijk was ik bedacht geweest op kritiek en stelde me een tikje kregel op, maar Hermione liet zich absoluut niet uit haar humeur brengen en hield zich afzijdig van alles en iedereen. Het enige wat haar interesseerde, was haar uiterlijk. Ze gaf niets om haar omgeving en eten interesseerde haar niet. Het inkomen dat meneer Worth haar had nagelaten was voldoende om kleren te kopen, naar de kapper te gaan, haar nagels te laten doen en bezoeken te brengen aan de schoonheidsspecialiste. Het was duidelijk dat ze alleen maar met mijn vader was getrouwd omdat ze hem graag mocht.

Haar aanwezigheid had een kalmerend effect op mijn vader. Hij begon zich weer aan zijn levenswerk te wijden, het vertalen van de *Ilias* van Homerus in dactylische hexameters, en ging nooit meer naar de begraafplaats. Iedere avond om zes uur dook hij op uit zijn bibliotheek en trof Hermione op de bank aan, meestal slapend. Voor het eten dronken ze een whisky sour en losten dan samen het cryptogram uit *The Times* op. Daarna gingen ze aan tafel en aten in een eensgezinde stilte, die af en toe door een babbeltje onderbroken werd. Onder het genot van een kopje koffie was de een verdiept in Thucydides en de ander in *Vogue*. Omdat ze allebei een hekel hadden aan televisie, werd mammies toestel overgebracht naar de kinderkamer waar het Janet en mij, en later Percy, heel wat plezierige uurtjes bezorgde.

‘Ja,’ zei ik tegen Birdies kruintje, terwijl ze zich bukte om een loshangend draadje van de zoom van mijn trouwjurk te knippen. ‘Het heeft ons allemaal goed gedaan dat Hermione in ons leven kwam.’

Er werd op de deur geklopt. ‘Art? Ben je toonbaar?’ Dickie

– de Sheridan van Talbot Sheridan & Co., een klein maar vrij succesvol architectenbureau waarvan ik de Co. was – kwam binnen in een wolk van verrukkelijke geuren. ‘O lieverd, je ziet er betóverend uit! De mooiste bruid die er ooit is geweest. Ik zou je bijna bij je bruidegom wegkapen. Als je maar niet zo ontzettend slim was. Maar ja...’ Hij sloeg zijn ogen neer met een quasi nederig gezicht, ‘je zou zo’n stakker als ik nooit een tweede blik waardig gunnen.’

Ik nam hem niet serieus. Dickie sprak en dacht zelfs in de overtreffende trap. Hij zag er bijzonder elegant uit en dat vertelde ik hem ook. ‘Echt waar? Ik draag ook nog zo’n snoezig korsetje.’ Hij maakte een knoop van zijn overhemd los en toonde een ruitvormig stukje rode zij met zwarte kant. ‘Er zitten zelfs bijpassende jarretels bij!’

‘Ik heb wel eens gehoord van mannen die het leuk vinden om vrouwenkleren te dragen,’ zei Percy die achter hem binnenkwam. ‘Volgens Abigail Mullins komt dat omdat ze een hekel aan hun moeder hebben. Er is een speciaal woord voor. Een tra... Ben jij ook zo, Dickie? Mag ik die jarretels zien? Art draagt altijd panty’s.’

‘Geen denken aan!’ Dickie knoopte zijn overhemd weer dicht. ‘Ik wil het onschuldige brein van een jong meisje niet bezoedelen. En trouwens, je hoort dat soort geheimen van je zusje niet te verraden.’ Hij keek me fronsend aan, met keurig geëpileerde wenkbrauwen. ‘Een panty! Wat onaantrekkelijk en tuttig! Daar sta ik echt van te kijken.’

Percy giechelde. ‘Het is toch al te laat voor mijn brein. Ik weet alles al – over seks bedoel ik – dat heeft Art me al tijden geleden verteld en Abigail Mullins heeft mijn vriendin Chloë en mij verteld wat homo’s met elkaar doen, alleen wilde Chloë dat niet geloven. Zal ik het vertellen? Je zult er echt van staan te kijken...’

‘Helemaal niet!’ Dickie hield zijn oren dicht. ‘Die Abigail Mullins heeft kennelijk ongezond veel belangstelling voor laag-bij-de-grondse zaken. Toen ik zo oud was als jij wist ik helemaal niets van seks. Volgens mij komt het door de televisie. Laat me eens goed naar je kijken, Percy.’

Percy lachte gemaakt en spreidde haar rok. Haar jurk was ijsblauw, lang en met een hoge taille die werd benadrukt door een witte ceintuur. Dickie legde een vinger tegen zijn kin en zei nadenkend: ‘Wat een beeldschone jurk. Heel charmant. Net zoals jij, als je tenminste je mond houdt.’

‘Vind je dat echt?’ Percy keek hem dankbaar aan. Ondanks die malle grijs had ze een snoezig gezichtje dat inderdaad beloofde beeldschoon te worden. ‘Jij ziet er ook heel goed uit, Dickie. Maar je bent uitgeschoten met je lipstick.’

Dickie liep haastig naar mijn toilettafel. ‘Je hebt gelijk. Bedankt dat je me gewaarschuwd hebt, kleine meid.’ Hij greep een papieren zakdoekje en depte zijn mond. Toen keek hij mij weer aan. ‘Zou jij alsjeblieft mijn das willen strikken, lieverd? Ik heb mijn nagelriemen ingesmeerd met amandelmelk en ik wil er geen vetvlekken op maken.’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Mijn nagels zijn nog maar net droog. Ik zou gek worden als ik die nu beschadigde.’

‘Gek is nog maar zwak uitgedrukt. Die das heeft een weekloon gekost.’

‘Laat mij dat maar doen.’ Ik zag tot mijn genoegen dat Birdie haar lachen inhield. Hoewel ik dit duo als mijn twee beste vrienden beschouwde – afgezien van Harry, natuurlijk – hoorden ze bij verschillende delen van mijn leven, dus ze zagen elkaar niet vaak genoeg om echt een band te krijgen. Birdie wantrouwde Dickies onmiskenbare charme en zei dat hij een exhibitionist was en hij had niet door hoe verlegen zij was en vond haar hooghartig. De waarheid was dat ze allebei hartelijk en gul waren en ik wenste dat ze daar zelf ook achter zouden komen.

‘Als Birdie er niet was geweest zou er helemaal geen bruiloft zijn,’ zei ik. ‘Ze heeft niet alleen mijn jurk en die van de bruidsmisjes gemaakt, maar ze heeft me ook geholpen om een volkomen verwaarloosde tuin om te toveren in een verrukkelijke bloemenzee... als je tenminste niet op de details let.’

‘Kin omhoog,’ zei Birdie tegen Dickie. ‘Zo... dat zit wel goed. Wat heb je in je haar gedaan? Het ruikt lekker.’

Dickie draaide zich om en bewonderde zichzelf van alle kan-

ten in de spiegel op de garderobekast. ‘Het heet *Souffle de Lilas* en het zou je haar glanzend als ravenvleugels moeten maken.’

‘Het ziet er prachtig uit,’ zei ik afwezig terwijl ik mijn lijst nog eens doorkeek. ‘Zouden de kelners er al zijn? Iemand moet hun de voorraadkast en de bijkeuken laten zien. Ik moet ze ook nog vertellen dat ze ijsblokjes in de gazpacho moeten doen... O, Janet, goddank! Wat zie je er mooi uit! Die jurk staat je geweldig. Heeft iemand de eieren voor de soep al gepeld?’

‘Dat heb ik vanmorgen vroeg gedaan.’ Janets zachte bruine ogen waren groot van spanning en opwinding. ‘En ik heb de paprika’s en de komkommers ook al fijngesneden. Art, wat moet ik beginnen met de gasten die te vroeg zijn gekomen? Ik heb ze iets te drinken gegeven, maar nu lopen ze er buiten op het gazon een beetje verloren bij. Meneer de baron zit in de bibliotheek en Lady Castor ligt te rusten in haar kamer.’

‘O lieve hemel. Ik kan maar beter met ze gaan praten...’

‘Geen denken aan!’ zei Birdie. ‘Ik ga wel.’

‘Nee,’ zei Dickie. ‘Jij moet de zwijmelende bruid bijstaan. Ik zal ze wel onderhouden met mijn fantastische verhalen en Percy gaat met me mee om ze vriendelijk toe te lachen. Maar denk erom!’ Hij legde zijn hand op Percy’s hoofd en draaide het om zodat ze hem aan moest kijken. ‘Eén onfatsoenlijk woord en je wordt weggestuurd. Geen onbeschofte vragen over het seksleven van andere mensen!’

‘De abrikozenmousse!’ riep ik. ‘Ik ben vergeten de glazen klaar te zetten. En de kannen voor de room...’

‘Geen probleem,’ zei Janet. ‘Dat doe ik wel zodra de soep is opgediend en de kannen staan al klaar.’

‘Je bent een engel!’ Ik kuste Janets warme wang. ‘Wat zou ik zonder jou moeten beginnen?’

Toen Percy vier werd en naar de kleuterschool ging, was Janet gepromoveerd tot huishoudster. Mevrouw Smiley was beledigd vertrokken, waardoor de sfeer veel beter werd. Janet kon heel goed de simpele maaltijden klaarmaken waar mijn vader van hield en was uiteindelijk met Stanley, onze chauffeur, getrouwd. De flat boven de stallen waar hij altijd had gewoond werd een

stuk gezelliger gemaakt door gordijnen op te hangen en vloerkleden neer te leggen. Toen Cyril de tuinman en mevrouw Trunk, de werkster, met pensioen gingen was er geen geld om hen te vervangen, dus knapte Janet zoveel mogelijk huishoudelijke karweitjes op en Stanley maaide het gras.

We hadden besloten dat mijn bruiloft een soort tuinfeest zou worden, een *fête galante*, waardoor alles min of meer met de Franse slag geregeld kon worden. We knapten de tuin een beetje op en maakten de oranjerie schoon. Over de gebarsten vloer werd kunstgrastapijt gelegd en we hadden plastic bloempotten groen geverfd en gevuld met kersenbloesem. Meters roze damast, die Birdie voor een habbekrats op de kop had getikt omdat er vrijwel onzichtbare weeffoutjes in zaten, werden over planken op schragen gelegd om een buffet te maken. Ook de kaarttafeltjes van de plaatselijke bridgeclub kregen een damasten kleedje en werden in de boomgaard gezet, waar plaids op de grond lagen voor de joliger gasten die wilden picknicken. De meipaal van het dorp was uit de opslagplaats gehaald waar hij al zeker twintig jaar had gelegen en op een van de gazons opgesteld. Juffrouw Pushing, de organiste, had de dorpskinderen met straffe hand geleerd hoe ze daaromheen moesten dansen en dat zag er snoezig uit. Een blaaskwintet van conservatoriumstudenten was bereid om voor een grijpstuiver te komen spelen. Birdie had ze willen uitdossen als saters met leggings van kunstbont, maar ik was bang dat ontblote bovenlijven te veel zouden worden voor mijn tantes, die niets liever deden dan gal spuwen. Dus droegen de muzikanten nu slonzige pakken en hoeden met een veertje alsof ze Arcadische geitenhoeders waren.

Terwijl ik mijn lijst nog eens doorkeek en me afvroeg wat ik moest doen als er iets misging, was Birdie haar hoed gaan halen.

‘O, Birdie! Wat elegant!’ Het was een hoed van donkerrode organza met een brede rand, versierd met een grote zwarte zijden roos. Birdie was lang, ongeveer een meter vijfenzeventig, dus hij stond haar fantastisch. ‘Die is vast heel duur geweest,’ zei ik.

‘Ik heb het geld van het gokfonds geleend.’ Birdie was al jaren

aan het sparen voor een neuscorrectie. Ze had een lange, scherpe neus, vandaar haar bijnaam, en die haatte ze.

‘Je ziet er fantastisch uit. Ik zal wel zorgen dat Jeremy jou ook op de foto zet.’ Jeremy Stipple was een studievriend die de volgende David Bailey wilde worden. Hij had aangeboden om in ruil voor eten en drinken de foto’s te maken. ‘Luister! Ze zijn de klokken al aan het luiden.’

We liepen naar het raam. Het veld achter de boomgaard stond al vol auto’s en groepen chic geklede mensen liepen naar de parochiekerk, die aan het eind van de weg stond.

Ik vlocht mijn vingers in elkaar. ‘We hebben de afgelopen zes weken gewerkt als paarden, maar ik heb toch steeds het idee gehad dat het er niet van zou komen. Alsof we bezig waren met een toneelstuk. Ik heb het gevoel dat ik nergens op voorbereid ben.’

‘Begin je te twijfelen?’ Birdie pakte mijn hand. ‘Als dat zo is, dan is het nog niet te laat. Je kunt nog steeds terug. Alles is beter dan trouwen met de verkeerde man.’

‘Het is wél te laat. Ik kan niet al die mensen teleurstellen die van heinde en ver zijn gekomen en veel geld hebben uitgegeven om er zo mooi uit te zien. En trouwens, Harry is er ook nog...’ In gedachten zag ik hem in de kerk zitten, de knapste, liefste, geestigste en absoluut meest aantrekkelijke man van Suffolk, van Engeland en misschien wel van de wereld. ‘Dat zou ik mijn ergste vijand nog niet aan doen, laat staan iemand van wie ik zoveel hou.’

‘Laat maar. Ik wil alleen dat je gelukkig wordt.’

‘Dat weet ik wel. Je hebt wonderen verricht en ik kan niet wachten tot ik hetzelfde voor jou kan doen...’

Birdie snoof. ‘Ik ben veel te zelfstandig om te trouwen. Maak je geen zorgen, zolang jij de hele dag maar straalt, ben ik tevreden.’

‘Ben je zover, Artemis?’ Mijn vader zag er nog steeds prima uit, ondanks het feit dat zijn haar grijs was geworden en de broek van zijn jacquet te kort was. ‘Ik heb Hermione beloofd dat ze niet te lang zou hoeven wachten.’ Hij keek ons aan over zijn halve brillenglazen. ‘En als we die toestand een beetje snel

kunnen afhandelen, dan is er om vier uur op de radio een hoor-
spel... *Andromache* van Euripides. Misschien zou jij daar ook
wel naar willen luisteren, Artemis...'

'Sorry, pa.' Ik gaf hem een arm. 'Dan ben ik al onderweg naar
Cornwall.'

'O ja. Dat is waar ook. Jij dan misschien, lieve Birdie...?'